

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus primi scena prima

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1115](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1115)

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΑΧΑΡΝΗΣ.

ACTUS PRIMUS

Τρίμετροι Ίαμβικοί.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

σα δὴ δέδιγμα ἔμαυτὲ καρδίαν,
 Ἦδ' ἰδὼ δὲ βουὰ, παῖυ δὲ βουὰ τέταρα.
 Ἄ δ' ἄδινῆθ' ἰδὼ, ἡμμοκοσογάραρα.
 Φέρ' ἰδὼ, πὶ δ' ἠδ' ἰδὼ ἄξιον χαρηδόν;
 5 Ἐγ' ἄδ', ἐφ' ἄρα τὸ κίερα θύφραθ' ἰδὼ,
 Τοῖς πέντε ταλάντοισ, οἷς Κλίαν ἐξήμεσε.
 Ταῦθ' ὡς ἐγανώθ' ἰδὼ, ἔ φιλω τὲς ἰπώεας
 Διὰ τῶτο τῶργον ἄξιον γ' Ἐλλάδι.
 Ἄμ' ἄδινῆθ' ἴπερον αὐτὸ τετραγώνον,
 10 Ὅτε δὴ κεχῆνη ἀρεδοκῶν τ' Αἰσχύλον,
 Ὅ δ' ἀνείπεν, εἰσαγ', ὦ θεόγνι, τ' χορόν,
 Πᾶς τῶτ' ἐσεισε μὲ δοκίαις ἔ καρδίαν;

ARGUMENTUM.

Poëta, ut Atheniensibus excitaret desiderium Pacis, fingit Dicaeopolin quemdam sibi soli pacem cum Lacedaemoniis & eorum sociis comparare: per quem ostenduntur commoda pacis, & belli incommoda. Primum autem in Scena repraesentantur comitia Atheniensium: ubi Amphitheus quidam de Pace verba facere incipiens ejicitur, frustra pro eo intercedente Dicaeopolide, cui ejus oratio placebat: deinde audiuntur legati, qui ad Regem Persarum missi, jam domum redierant. Hic jam Dicaeopolis, cum videret, publice nihil agi posse de Pace; privatim sibi Pacem, ridicule admodum, ut in Comoedia, quasi medicamentum aliquod, afferrī curat pro pecunia, ex Lacedaemone. Iste Dicaeopolis exorditur fabulam, primusque adest in loco comitiorum, & dicit, se, cum ob alia indignari, tum quod Populus tarde conveniat, nihilque cogitet de Pace.

ARISTOPHANIS ACHARNENSES.

SCENA PRIM A.

Senarii Iambici.

D I C A E O P O L I S.

- 1c. Quam multa sunt, quae mihi cor momorderunt!
Quae vero me delectarint, pauca, perpauca, quatuor *omnino*.
At quae me cruciarunt, tot sunt, quot litus arenas & quot
Gargara segetes habent.
Age videam, quid me delectavit, ob quod merito gaudere possim?
5 Ego scio quid viderim, & quo exhilaratus maxime sum corde meo,
Illis, inquam, quinque talentis, quae Cleo evomuit.
Quam valde laetatus sum hac re, & amo equites
Ob istud factum; dignum enim est Graeciae.
Sed contra aliud me cruciavit Tragicum quiddam:
10 Cum jam ore hiantē spectarem, exspectans Aeschylum,
Tunc praeco haec praedicat: introduc, o Theognis, tuum chorum.
Quantopere putas id meum cor percussit?

Sed

NOTAE AD ACHARNENSES.

vf. 1. Δίδουμαι τὴν ἱμαντὴν καρδίαν] Synesius Epistola 7. πῶς δεκάτη δίδουμαι τὴν καρδίαν; Euripides in Rheso vf. 596. ἴσθη καρδίαν δίδουμιοι ubi vide Notam Cl. Barnesii. Idem in Hecuba vf. 235. μὴ λυπῶ, μὴδὲ καρδίας δακλύρια. Non acerba, neque cor mordentia. Comicus in Vespis vf. 373. αὐτὸν — ποίησε δακύν τὴν καρδίαν.

vf. 3. Φαρμακιστογάργαρα] „Egregie ad hunc locum Macrobius Saturn. Lib. V. cap. 20. Aristophanes Comicus compositio nomine ex arena & Gargaris, innumerablem, ut ejus lepos est, numerum conatur exprimere. In fabula enim Acharnensium ait: ἂ δ' ἀδυνάτην φαρμακιστογάργαρα. Φαρμακιστογάργαρα autem pro multis Varro saepe in Menippeis suis posuit: sed Aristophanes adjecit Gargara, ad significationem numerositatis innumeratae. KUSTERUS. Est autem Φαρμακιστογάργαρα formatum ut τριακιστογάργαρα & similia numeralia. & utitur illa voce Alexis apud Athenaeum VI. p. 230. — καλῶν τὸν οὐδὲν ἔνα ἔστα καὶ μόνον, ἐνίμασι δὲ γράμμοις φαρμακιστογάργαρα. — Vocans servum, qui, cum esset unus & solus, nomina habebat insistentia.

vf. 5. Τὸ κίτρο εὐφραίνει ἰδῶν] Aeschylus in Prometheus vf. 245. εὐφραίνει αὐτὸν κίτρον. Et postquam adspexi, corde contristata sum.

vf. 6. Ἐξήμισι] In Equitibus vf. 1143. ἀναγκάζω πάλιν ἕξιμῶν ὄσο' αὐ κελεύσει με.

vf. 8. Ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι] Parodia ex Euripidis Telepho, cujus locum adducit Scholiastes: Κακῶς ἔδοξε αὐτῷ ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι.

vf. 10. Ὅτι δὴ κέρην] Rectius: ὅτι δὴ κέρην. pro ἐκέρην. est enim plusquam perf. sed saepe omittitur augmentale. ἐκέρην autem est pro ἐκέρην. terminatio plusquamperfecti est, mutatur Ionice in κέρην, deinde Attice contrahitur κέρην in κέρην.

Ibid. Αἰσχύλον] Nempe Aeschyli aliquid drama; nam ipse mortuus erat.

vf. 11. Θέογνη] Non Megarensis ille Theognis, cuius sententiae Elegiacae celebrantur; sed Tragicus, poeta malus. Vide infra vf. 140.

vf. 12. Πῶς — δοκῆσι;] Vide ad Plutum vf. 742. & locum Synesii supra ad vf. 1.

- Ἄλλ' ἕτερον ἴδω, ἢνικ' ἐπὶ Μόχῳ ποτὲ
 Δεξίθεος εἰσήλθε' ἀσόμενος Βοιάπονι.
 15 Γῆτες δ' ἀπέθανον ἔξ' ἀφ' ἑστέρας ἰδῶν,
 Ὅτε δὴ παρέκυψε Χαῖρις ἐπὶ τ' ὄρεθιον.
 Ἄλλ' ἔδὲ πῶποτ', ἐξότῃ γὰρ ῥύπτοιμα,
 Οὔτως ἐδήχθην ὑπὸ κούρας γε τὰς ὄρευς,
 Ὡς νῦν, ὅπῳτ' ἔσῃς κούρας ἐκκλησίας
 20 Ἐωθίνης, ἔρημος ἢ Πυδξ αὐτή.
 Οἱ δ' οἱ ἀγροῖα λαλῶσι, καῖνα ἔχοντες
 Τὸ χροῖον Φύγῃσι τὸ μεμιλτωμένον.
 Οὐδ' οἱ Πρυτάνεις ἦκον· ἀλλ' ἀσεία
 Ἦκοντες, εἴτα δ' ὠπῆν), πᾶς δοκεῖς,
 25 Ἐλθόντες ἀλλήλοισι πρὸς ἀράτῃ ξύλῃ,
 Ἀθροῖοι καταρρέοντες εἰρήνῃ δ' ὅπως τῶν ἑσθῶν
 Ἔσται ἡσθημῶς ἔδεν ὡς πόλις, πόλις.
 Ἐγὼ δ' αἰὲν ἀράτῃς εἰς ἐκκλησίαν
 Νοσῶν κἀθημαι· κατ' ἐπειδὴ ὡ μόνος,
 30 Στένω, κέχλιμα, σιορδινῶμαι, πέτρομα,
 Ἀποραδ, γράφα, ὠδῶπιλλομαι, λογιζομαι,
 Ἀποβλέπων εἰς τ' ἀγρόν, εἰρήνης ἔραν,
 Στυγῶν μ' ἄστυ, τ' δ' ἐμὸν δῆμον ποδῶν,
 Ὅς ἔδὲ πῶποτ' εἶπεν, ἀνθραχας πείω,
 35 Οὐκ ὄξος, οὐκ ἔλαμον, ἐδ' ἠδὲ πείω.
 Ἄλλ' αὐτὸς ἔφερε πάντα, καὶ πείων ἀπῆν.
 Νῦν ἐν ἀπεχθῶς ἦκα παροικησάμενος
 Βοῶν, ὑποκρῶμαι, λοιδορεῖν τῆς ῥήτορας,
 Ἐάν τις ἄλλο πλὴν ὡς εἰρήνης λέγῃ.
 40 Ἄλλ' οἱ Πρυτάνεις γὰρ ἔποι' μεσημβρινοί.
 Οὐκ ἠγρόθου; τὰτ' ἐκεῖ, οὐγὰρ λέγει,
 Εἰς τ' ἀσεία πᾶς ἀνθ' ὠπῆς.

vl. 13. Ἐπὶ Μόχῳ] Pro. μὲν Μόχῳ, ut apud Eurip.
 in Oreste vl. 892. ἐπὶ τῷδ' ἀσόμενος ἀσόμενος ἀσόμενος. Post
 hunc verba fecit Diomedes veros. ibid. vl. 881. & 896.
 κατὰ τὰ δ' αἰσθημῶς & post hunc surgit. Ceterum Mofchus
 hic non ille est, cuius hodie extant quaedam carmina,
 sed Citharodius quidam, qualls & Dexitheus fuit, teste
 Scholiaste.

vl. 14. Βοιάπονι] Ex Scholiis: μὲν ἔτα κολομαίον.
 vl. 15. Ἀσεία] Antiphanes Comicus apud Athenaeum
 VIII. p. 342. Οἱ αἰσθημῶς ἐπὶ τῷδ' ἀσόμενος, Ἐπὶ τῷδ'
 αἰσθημῶς παρ' αὐτῷδ' ἀσόμενος, quo viso, emoriabantur, Peto-

danique graeciter admodum obsonatorum jehuriam.

vl. 10. Χαῖρις] Hic matius fuit ubicen; vide infra
 vl. 366.

vl. 22. Τὸ χροῖον — τὸ μεμιλτωμένον] In foro, ut
 Populum cogere in unum locum, extendebant funem
 miniatum: maculabantur autem vestes illorum qui erant
 extremi, contactu funis illius; & sic necesse erat uter-
 que procedere. De isto fune loquitur in Ecclesiast.
 vl. 379. καὶ δὴτα πλὴν ἢ μὲν τῶν, αὐτῶν φίλων, γίλων
 παροικῶν, ἢ προσήμοις κολομαί.

vl. 24. Ἀσεία] Fut. 1. Atticum ab ἀσείαμαι. ordo
 est.

ACTUS

- Sed ob aliud quiddam delectatus sum, cum aliquando post Moschum
Dexitheus ingrederetur cantaturus Boeotium *modulamen*.
- 15 Eodem autem isto anno emoriebar spectando & distortuebar:
Cum incurvus prodiret Chaeris ad *cantandum* altum *modulamen*.
Sed nunquam, ex quo ego mihi fordes abluo,
Supercilia mea sic momordit lixivium,
Uti nunc, cum tempore legitimae concionis
- 20 Matutinae, vacua est Pnyx ista.
At illi confabulantur in foro, & sursum deorsum
Fugitant funem miniatum:
Nec Prytanes adsunt, sed sero
Venientes, mox mirum in modum trudent
- 25 Sese invicem, ubi advenerint, de primo subfello certantes,
Confertim ingruentes. Pax autem quo pacto
Fiat nihil pensi habent: ô cives, cives!
At ego semper primus in concionem
Adveniens fedeo: deinde, cum hic sum solus,
- 30 Ingemisco, ore hiante exspecto, pandiculus, pedo,
Dubius haereo, scribo, pilo nares, computo,
Rus spectans, pacis cupidus,
Urbem exosus; pagum autem meum desiderans;
Qui mihi nunquam dixit, carbones *eme*, *πρίω*,
- 35 Aut acetum, aut oleum: nec norat illud, *eme*, *πρίω*,
Sed ipse omnia ferebat: & aberat *πρίων*. (*ferra*)
Nunc itaque adveni plane paratus
Clamare, obloqui, maledicere oratoribus,
Si quis *eorum* de aliis rebus, & non de pace verba fecerit.
- 40 Sed *jam* Prytanes isti *adsunt* meridie.
Nonne dicebam? hoc illud est, quod dicebam,
In prima subfella se quique intrudit.

est: ἀσπίδας ἀλλήλους. infra vf. 814. ἐδ' ὡς αὐτὸ Κλαυδίου.
In Lynceata vf. 330. δὲλασιν ἀσπίδαταιν.

vf. 25. Πῶς τὸ πρῶτον ἐλάω] Infra vf. 42. εἰς προδρίαν
πᾶς ἀνὴρ ἀσπίδας, quod idem est. Vide in Vespis vf. 90.
vf. 30. Σκερδινώματι] In Ranis vf. 947. τί σκερδινῶ καὶ
δυσφορῆς;

vf. 51. Παρατίλλομαι] Ex Scholiis: τὰς ἐκ τῶν μυλήρων
πύλλων πρίωας, ἢ τῶν μασχαλῶν. Vello pilos ex naribus aut
alibi

vf. 30. Εἰς τὸν ἀγρὸν] Nam ex agris in urbem com-

migraverant, ut dixi ad Equites vf. 789.

vf. 36. Χὲ πρίων ὄπῃ] Quia semel iterumque dixerat
πρίω, quod est imperativus, pro *πρίωσο*, a *πρίωμαι* *eme*
ut infra vf. 370. infert vocem *πρίων*, quae & partici-
pium est a *πρίω*, *feco*: & nomen, atque tunc significat
ferram. Ludic ergo in similitudine vocum istarum, quasi
dicat: *Et aberat πρίων*, *fecit is*, qui meum animum, quasi
ferra aliqua *fecit* & cruciaret, identidem occinendo vocem
πρίω, *eme*. id est: Nemo mihi molestus erat iubendo ut
hoc aut illud *emam*; nam omnia domi habebam.